

Published from Nizamabad, Hyderabad, Vijayawada, Visakhapatnam, Rajahmundry, Guntur, Ongole, Warangal, Tirupathi, Kadapa, Kurnool, Anantapur, Karimnagar, Mahabubnagar, Khammam, Nellore, Nalgonda, Tadepalligudem, Srikakulam

23-8-2026 ఆదివారం సంపుటి: 32 సంఃక: 204 పేజీలు: 10+4 వెల: 8.00

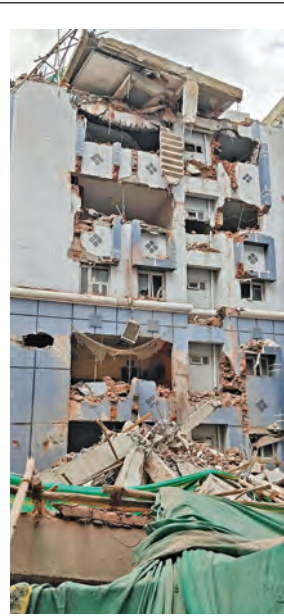

లండన్ లో కేంద్రీకీ వర్మిటీ ప్రతినిధులతో సిఎం రేవంత్, మంత్రి శ్రీధర్ బాబు

సెనెట్ హౌస్ రాండ్ టేబుల్ సమావేశంలో సిఎం రేవంత్ కేంద్రీకీ వర్మిటీ ప్రతినిధి బృందంతో భేటీ వివిధ రంగాల్లో పరిశోధనలకు ఉమ్మడి కార్యచరణ.. తెలంగాణ అభివృద్ధిలో భాగస్వాములు కావాలని పిలుపు

హైదరాబాద్ లో లండన్ వర్మిటీ క్యాంపస్

ప్రభాతవార్త ప్రధాన ప్రతినిధి, హైదరాబాద్, ఆగస్టు 22: హైదరాబాద్ లో క్యాంపస్ ఏర్పాటు చేసేందుకు లండన్ యూనివర్సిటీ కృషి చేస్తోందని ఆ సంస్థ ప్రతినిధులు తెలంగాణ ముఖ్యమంత్రి ఎ. రేవంత్ రెడ్డికి తెలిపారు. ఈ మేరకు లండన్ యూనివర్సిటీ సెనేట్ హౌస్ లో సీఎం రేవంత్ రెడ్డి ఆధ్వర్యంలో జరిగిన రౌండ్ టేబుల్ సమావేశంలో నిర్ణయం అయింది. లండన్ యూనివర్సిటీలోని సెనేట్ హౌస్ లో జరిగిన రౌండ్ టేబుల్ సమావేశానికి ముఖ్యమంత్రి ఎ. రేవంత్ రెడ్డి తెలంగాణ రైజింగ్ ప్రతినిధి బృందానికి నాయకత్వం వహించారు. ఈ సమావేశంలో రాష్ట్ర పరిశ్రమలు, ఐటీశాఖ మంత్రి దుద్దిక్ష శ్రీధర్ బాబు, ప్రభుత్వ అధికారులు కె. రామకృష్ణారావు, జయ్ రంజన్ లు పాల్గొన్నారు. లండన్ యూని వర్మిటీ ప్రతినిధులతో వారు సుదీర్ఘంగా సమావేశమయ్యారు. ఈ భేటీలో లండన్ స్కూల్ ఆఫ్ ఎకనామిక్స్ అండ్ పాలిటికల్ సైన్స్ (ఎల్ఎస్ఈ), స్కూల్ ఆఫ్ ఓరియంటల్ అండ్ ఆఫ్రికన్ స్టడీస్ (ఎస్ఓఎస్) కు చెందిన ప్రతినిధి బృందాలు, ఇతర ప్రతినిధులు కూడా ఉన్నారు. హైదరాబాద్ లో క్యాంపస్ ఏర్పాటు చేసేందుకు లండన్ >>2

గచ్చిబౌలిలో కూలిన భవనం

కుప్పకూలిన 7 అంతస్తుల భవనం ఇద్దరు కార్మికులు మృతి హైదరాబాద్ గచ్చిబౌలిలో విషాదం >>2

మంత్రి సురేఖపై చర్యలు ఎప్పుడో చెప్పలేం..

సుస్థిత వ్యాఖ్యలు ఖండించే బాధ్యత సురేఖదే చిన్నారెడ్డి విషయం పరిశీలిస్తున్నాం.. రాజగోపాల్ రెడ్డిపై ఎలాంటి ఫిర్యాదులు లేవు క్రమశిక్షణ కమిటీ చైర్మన్ మల్లు రవి

శనివారం గాంధీభవన్ లో మీడియాతో క్రమశిక్షణ కమిటీ చైర్మన్ మల్లు రవి హైదరాబాద్, ఆగస్టు 22, ప్రభాతవార్త: ముఖ్యమంత్రి రేవంత్ రెడ్డిపై కొండనుస్థిత చేసిన అనుచిత వ్యాఖ్యలు ఖండించాల్సిన బాధ్యత కొండా సురేఖదే అని ఆమె సహజన్యాయ సూత్రాలు అంటూ ఇచ్చిన వివరణలో కనీసం పశ్చాత్తపం ప్రకటించాల్సి ఉండాల్సిందని టిపిసీసీ క్రమశిక్షణ కమిటీ చైర్మన్, నాగర్ కర్నూల్ ఎంపీ మల్లు రవి అన్నారు. శనివారం గాంధీభవన్ లో >>2

విచారణ జరపండి

22వ, భూభారతిపై కేంద్ర మంత్రి కిషన్ రెడ్డి

ప్రభాతవార్త ప్రధాన ప్రతినిధి, హైదరాబాద్, ఆగస్టు 22: గత బీఆర్ఎస్ పాలనలో ధరణి ద్వారా జరిగిన భూ అక్రమాలను సముద్రంలో పడేస్తామని చెప్పిన కాంగ్రెస్, ఇప్పుడు భూభారతి పేరుతో అంతకంటే తీవ్రమైన దోపిడీకి పాల్పడుతోందని కేంద్ర బోగ్ గనల శాఖ మంత్రి జి.కిషన్ రెడ్డి ఆరోపించారు. "పీనుగలు తినేవాడు పోయి ఏనుగులు తినేవాడు వచ్చి నట్లు" పరిస్థితి తయారైందన్నారు. కేవలం హైదరాబాద్, రంగారెడ్డి, మేడ్చల్ జిల్లాల్లోనే సుమారు 4 లక్షల ఎకరాల భూములను రాత్రికి రాత్రే అక్రమంగా 22వ (సిపిఐఐ జాబితా) లోకి చేర్చారని మండిపడ్డారు. ప్రభుత్వ దేవాదాయ భూములు మాత్రమే ఉండాల్సిన 22వ లోకి దశాబ్దాలుగా మున్సిపల్ అనుమతులు పొంది, వస్తులు కడుతూ నివాసముంటున్న ప్రైవేటు ఇళ్లు, స్కూలును ఉద్దేశపూర్వకంగా చేర్చి సెటిల్మెంట్ల పేరిట 50 వాటాలు, భారీగా లంచాలు డిమాండ్ చేస్తున్నారని ఆరోపించారు. శనివారం ఆయన బీజేపి రాష్ట్ర కార్యాలయంలో >>2

తీరు మారని అధికారులపై చర్యలు

పేదల సొంతింటి కల సాకారం: మంత్రి పొంగులేటి

ప్రభాతవార్త ప్రధాన ప్రతినిధి, హైదరాబాద్, ఆగస్టు 22: రాష్ట్రంలో భూ సమస్యలకు శాశ్వత పరిష్కారం చూపడమే లక్ష్యంగా ప్రభుత్వం చేపట్టిన భూ రీసర్వేషన్ వేగవంతం చేయాలని రాష్ట్ర రెవెన్యూ శాఖ మంత్రి పొంగులేటి శ్రీనివాసరెడ్డి అధికారులను ఆదేశించారు. ఏడాదిన్నర లోపు వ్యవసాయ భూములతోపాటు ఆవాదీ ఆస్తుల రీసర్వే పూర్తిచేయాలని లక్ష్యంగా పెట్టుకున్నట్లు వెల్లడించారు. శనివారం ఉమ్మడి నిజామాబాద్ జిల్లాలో విస్తృతంగా పర్యటించి పలు అభివృద్ధి పనులకు శంకుస్థాపన చేశారు. నాగారంలోని నిర్మితి కేంద్రంలో ఇందిరమ్మ హౌసింగ్ టవర్స్ కోసం స్థలాన్ని పరిశీలించారు. అలాగే పాముల >>2

నిజామాబాద్ లో అధికారులతో మంత్రి పొంగులేటి

రూ.7 వేల కోట్లతో ఎల్పిజి ఫైవ్ లైన్ తెలంగాణకు అనుసంధానం చర్లపల్లి నుంచి మహారాష్ట్రలోని నాగ్ పూర్ వరకు 556 కి.మీ ఫైవ్ లైన్ నిర్మాణం మొత్తం 1800 కి.మీ మేర ఏర్పాటు >>2

— THE NEW —
BREZZA
LEAD EVERY PLAY

NOW ALSO AVAILABLE WITH
TURBO
BOOSTER JET

INTRODUCTORY PRICE
₹7 39 900*
LIMITED PERIOD ONLY

NEW 6-SPEED
MANUAL
TRANSMISSION

VENTILATED
SEATS

ELECTRIC
SUNROOF

25.65 CM (10.1")
INFOTAINMENT SCREEN
WITH PREMIUM AUDIO

SCAN TO
CONNECT
TO A SHOWROOM
NEAR YOU

E-BOOK TODAY AT
WWW.MARUTISUZUKI.COM

Contact us at
1800-102-1800

Creative visualization. Images are for illustration purposes only. Black glass shade on the vehicle is due to lighting effect. Features, accessories, and specifications depicted may vary by variant, and may not form part of standard fitment. Colors shown may vary from actual body colors due to printing on paper. *Price for ex-showroom for Lxi (Petrol Variant) is ₹7 39 900. Offers and prices may vary by variant, model, location, and are subject to change or withdrawal without notice. Applicable T&C available at the nearest dealership.

BREZZA

న దేశంకే పాటు, తెలంగాణకు, ఎన్నో అంశప్రకారీ తదితర రాష్ట్రాలకు ఎవరినో వర్గీకృతులు కొర్రు కాదు. 2015లో ఎన్నికల పార్టీను కృష్ణసమృద్ధి జానీతో తీవ్ర ప్రభావం చూపించింది. మొదట్లో కాన్సపర్వాల కురిసినా రానురాను వాతావరణం పొడిగా మారింది. ఈ పొడి కూడా అలసత్వం జాబ్బెలో మొదలైన వానలు మునుపటికంటే కాన్స మురిపించు పట్టి ముఖం చాటివేసింది. అందుకే జువ్వటికీ కూడా ప్రాంతాల్లో భూగర్భ జలాలు పెగలగ జోగా, మరింతగా అడుగుంటున్నాయి. అంతే కాదు గతానికి భిన్నంగా వర్షాల్లోనే వేసవి విని మిడి మిడి వినయోగం ననావడంకొంది. అలాగే దేశంలో 1997లోనూ శ్రీమంశెప్పన ఎవరినో ఏర్పడింది. ఆ సమయంలో వసిఫికే మహా సముద్ర జలాల ఉష్ణోగ్రతలు 2 డిగ్రీల కు మించాయి. అప్పుడే భారత్లోని ఉత్తర, పుర్వ రాష్ట్రాలపై ప్రభావం గట్టిగా వడింది. అయితే ఈసారి అంతకు మించి ఉష్ణోగ్రతలు ననావడయ్యే అవకాశాలు ఉండడం వల్ల వలు రాష్ట్రాల్లో కరవు ఛాయలు నెలకొన్నాయి. ఎవరినో ప్రభావంకో దేశవ్యాప్తంగా వరసాతం ననూనంగా ఉండదు. కొన్ని ప్రాంతాల్లో సాధారణ లేదా అధిక వర్షాలు వడినా, మరికొన్ని ప్రాంతాల్లో వర్షావరణం కొరత జువ్వటికీ ప్రారంభమైంది. వర్షసాతం తగ్గితే వ్యవసాయం, గ్రామీణ ప్రాంతాల నీటి సరఫరా, స్థానిక ఆర్థిక వ్యవస్థలపై తీవ్ర ప్రభావం వడిన అవకాశం ఉంది. ముఖ్యంగా జరిపే వంటలపై ప్రభావం అధికంగా చూపిస్తోంది. తక్కువ వర్షాలు కేవలం వ్యవసాయానికి కాదు, వర్షావరణానికి కూడా జువ్వటికే అందిన నీవుణాలు అంటున్నా రు. ముప్పటివరకు ఎవరినో వర్షితులు, వడిన వర్షాలను విశ్లేషిస్తే కేవలం కొన్ని రాష్ట్రాల్లోనే కనీతతుడువరు వడం వడింది. ఎలాగూ సాగు నీటి ప్రశ్న అతలు వర్షంకే చాలాని ముందు లేకుం త్ని అప్రమత్తం చేసిన ప్రభుత్వాలు, వప్పునైరుతి వరకు తాగునీటికీ కటకుల లేకుండా ప్రజాజీ కలు రాపొందింపకే పడంకో నిమగ్నమయ్యాయి. జాగ్రత్తగా వాడుక వాలకులను కంటున్నా రు.

శ్రీ శయం మందిచ్చినా, ఆచరణ ఆ కూడా మందిచ్చాలంటారు. మందించలే అర్హం వ్యూహాత్మకంగా ఉండాలని, కార్తీక జనతా పార్టీ (సీజెపీ) ప్రస్తుతం దేశవ్యాప్తంగా సాగిస్తున్న 'స్మూల్ థీక్ కే' కు ఓడ మం తీరుచున్నామని నరేంద్రమోడీ అనుసరిస్తున్నాడా? అనే సందేహంకలుగుతుంది. జాప్ర నెలలో ఢిల్లీలోని జంతర్ మంతర్ వద్ద మూడు వారాలు పైగా భారీ ఆందోళనలు జరిపి నరేంద్ర 'ఓయి' సీజెపీ అనిపింపి ఆ ఉత్సాహంతో దేశ వ్యాప్తంగా మరికొన్ని సీజెపీ కార్యకర్తలకు ఉపక్రమించింది. సీట్ పరీక్షల్లో జరిగిన అవతతవలన అసహనంగా కేంద్ర విద్యామంత్రి దేవ్ద్రేంద్ర ప్రధాన్ రాజీనామా చేయించి చేసి మంత్రి నెగెటివ్గా సీజెపీ తరుఫున చర్యగా 'స్మూల్ థీక్' బాగు చేద్దాం' కార్యక్రమాన్ని ఒక ఉద్యమంగా చేపట్టింది. అయితే అది అంత తేలిగ్గా పరిష్కారమయ్యేది కాదు. గత రెండు మూడు రోజులుగా వివిధ రాష్ట్రాల్లో జరుగుతున్న సమఘనలను బట్టి అసకోరనిపి వస్తుంది. శ్రీకృష్ణం సీజెపీ ప్రతినిధి బృందం ప్రస్తుతంలో ఆ నర్సారీ బడిని తనీవీ చేయడానికి వెళ్తూ ఆక్రమ వారికి ఓ చేదు అనుభవం ఎదురైంది. సీజెపీ కో కన్వీనర్ అతనితో రంజా నాయకత్వంలోని ప్రతినిధి బృందం రాంపురా కన్వీనర్ వద్ద గాఢంగా ఓ బడి పరిస్థితిని పరిశీలించి దుకు వెళ్లింది. వారు గ్రామానికి చేరుకోగానే స్థానికులు చుట్టూముట్టే రాళ్లు, క్రీల్లతో దాడి జరిపారు. అంతలోనే ఆరోహిస్తున్నారు. పాఠశాలభవనం ప్రమాదకరంగా ఉన్నదని తెలియడంతో ఆక్రమ వైశ్ణవముని,పశువుల కొట్లలో పాఠశాల నిర్వహించడం మరిచి ఆవాక్యాయ్యామనీ ఆయన అంటున్నారు. స్థానికులు జరిగినదానితో తమబృందం నభ్యసని చేయి విరిగిందని ఆయన ఆరోహిస్తున్నారు. కానీ తాము దాడి జరిపలేదని, వారిని ఎందుకు తప్పన్యాయ ప్రక్రియలను, ఆ మాత్రానీ వారు తమపై దౌర్జన్యం జరిపారని గ్రామస్థానికులు అంటున్నారు. పరస్పర ఆరోపజలుసాగుతుండగా రాజకీయ నాయకులు రంగప్రవేశం చేయడంతో వాతావరణం వేడికైంది. వీరితో సీజెపీ బృందం వెనక్కి వెళ్లిపోయింది కానీ లేకుంటే మరింత ఉద్రిక్త పరిస్థితులు ఏర్పడి ఉండేవి. ఇటువంటి అనూహ్య ఘటనలే మరికొన్ని రాష్ట్రాల్లో కూడా ఆరంభం గమనించవలసి అలగం. సీజెపీ ఓ

ఎల్ఎన్ఎస్ఆర్

శాంతం మహాసముద్రంలో వేగంగా రూపుదిద్దుకుంటున్న ఎల్ఎన్ఎస్ ప్రభావం రాధాదేవి నవంబర్, డిసెంబర్ నాళ్ల పరాక్రాష్ట్రం చేరుకోనుందిని వాతావరణ శాస్త్రవేత్తలు అత్యంత హెచ్చరికలతో కూడిన నివేదికను విడుదల చేశారు. మునుపెన్నడూ చూడని విధంగా ఈ వేసవిలో గరిష్ట ఉష్ణోగ్రతలు నమోదయ్యాయి. భూమిపైనే అత్యంత వేడి దేశంగా భారత్ గుర్తించబడినట్లైంది. ప్రస్తుతం ప్రపంచంలోని అత్యంత వేడి నగరాల జాబితాలో ఉన్న 100నగరాలు భారత్కు చెందినవే ఎల్ఎన్ఎస్ వర్షిణితులు అంతంతకూ పెరుగుతుండటంతోకేలైంది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు అప్రమత్తమయ్యాయి. తెలంగాణలో ఖరీదీ ప్రాంతంలోని జూన్ 1 నుండి ఈ నెల 21వ తేదీ వరకు రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా 505.2 మిల్లీ మీటర్ల సాధారణ వర్షపాతానికిగాను 432.6 మిల్లీమీటర్ల నెమ్మదిగింది. ఇక రాష్ట్రంలోని 17 జిల్లాలు లోటు వర్షపాతంతో కొమ్మమీడ్చుతున్నాయి. ఇందులో 14 జిల్లాలు 25 నుండి 47 శాతం లోటును ఎదుర్కొంటున్నాయి. మరోవశ్య గత ఏడాది కంటే దాదాపు 2 లక్షల ఎకరాల వీసీర్లపై తక్కువగా ప్రస్తుత ఖరీదీ సీజనులో అల్ప వర్షాలు కలిపి 1.17 కోట్ల ఎకరాల్లో మాత్రమే నాగు చేశారు. అలాగే ఆంధ్రప్రదేశ్లో జూన్ 1 నుండి ఈ నెల 2 వరకు రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా 373.8 మిల్లీమీటర్ల సాధారణ వర్షపాతానికి గాను 52.76 శాతం లోటుతో 176.59 మిల్లీమీటర్లు రికార్డుయింది. దీంతో రాష్ట్రం మొత్తం మీద 25 జిల్లాల్లో 35.45 శాతంనుండి 76.02 శాతం వరకు లోటువర్షపాతం నాటికి చేసుకుంది. అలాగే ఈ ఖరీదీ సీజనులో ఈ నెల 21వ తేదీకి రాష్ట్రంలో పంటల నాగువీసీర్లపై గత ఏడాదితో పోలి 5శాతం తగ్గి 46.70లక్షల ఎకరాలకు చేరుకుంది. ఈ సీజనకు సాధారణంగా ఉండాల్సిన 76.11 లక్షల ఎకరాల్లో ఇప్పుడు వరకు 61 శాతం మేర మాత్రమే నాగు పూర్తయింది. దీంతో రాష్ట్ర వాతావరణ పరిస్థితులు, కరువు మున్నగు ఎదుర్కొనేయడం కేంద్రంలో పాటూ,ఆంధ్రప్రదేశ్, తెలంగాణ ప్రభుత్వాలు ప్రతాపాలు వ్యవసాయ ప్రణాళికలు, నీటి సందర్భన చర్యలను ముందు చేస్తున్నాయి. ఇందులో భాగంగా ఈ వాతావరణంలో ఎల్ఎన్ఎస్ ప్రభావంతో ఏర్పడే పరిస్థితులను ఎదుర్కొనేయడం

ఆశయం మంచిదే..

ఎ.వి.వి ప్రసాద్

అభిజిత్ దీప్క

కొనసాగింది. అలాగే సూర్యక్షేత్ర తనిఖీ చేసే అధి
ప్రతిని 'సెక్షిబిలిటీ' ఎవరివారోపైగా స్టాన్లకి నేతలు
ప్రశస్తిపూరిత, 'మీకు అనుభవము వనతులతో
కాకాగూలయాల కాకాలో? చదువుకునే పిల్లలకు
కొనస వనతులకూ వద్దా అని ఆయన ప్రశస్తి
జవాబు. దీనికి ప్రశస్తికు రాజకీయ నాయకులు
నామాల ఇవ్వాలి'యి. దేశంలోని 65 శాతం
ప్రభుత్వ బడులకు కనసవతులైగా లేవన నర్త
య డెమోక్రసీ మారు వాస్తవము. పిల్లలు కార్టో
నేయిదుకు బిల్లులయాల, న్యస్తవస్థుల కాగారున
ఉండదు, టామ్యులెట్టు, ఖాకీ బోర్డులు కూడా
కొన్నవి. శిక్షణ టామింది డీవర్లు ఉండకొన.ఇవన్నీ
కొన్నవి. దక్షిణ టామింకా విలువలు. లక్షలరూపాయిపా
యలు ఇప్పటిదాకా ఖర్చు చేశారన్నదీ వాస్తవమే.
కానీ కనసస్థస్థున దృష్టం వేరు. నిరుపయోగం
కానీ 'పిఎం కెన్సీ' నిధులను సూర్యక్షేత్ర
చేయడానికి వాడవచ్చు కాదు అని దీనికి చేసిన

సిహెచ్.వి.వి.రఘుబాబు

జిల్లాల వారీగా ప్రత్యేక ప్రణాళికలు కూడా సిద్ధంగా ఉంచారు. ప్రస్తుతం రాష్ట్రంలో కొన్ని జిల్లాల్లో సాధారణ పరిస్థితుల నుంచేదాపుతుండగా, మరికొన్ని జిల్లాల్లో లోటు కనిపిస్తున్న పరిస్థితుల నుంచేదాపులో జిల్లా కలెక్టర్లు, ప్లవహించు అధికారులు, శాస్త్రవేత్తలు క్రైతసానులో సరితరం పర్యవేక్షణ చేస్తున్నారు. పరిస్థితులను బట్టి వెలలను పర్యలు చేపట్టేలా జిల్లా యంత్రాంగాన్ని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అప్రపంచం చేసింది. ఎవరినో పరిస్థితులపై పర్యలుకు ఖచ్చితమైన సూచానం అందించేవారు ప్రతివారం మండలాలు వారీగా ప్లవసాను-వాతావరణ బులెటిన్ విడుదల చేస్తున్నారు. ఇందులో పర్యుతం, ఉష్ణోగ్రతలు, నేలతేమ, భూసంపూర్ణ జలాలు, నీటి, సాగునీటి లభ్యత, యజ్ఞత సరఫరా, పర్యుతం పరిస్థితి, ప్లవలు తీవ్రతవాలైన, ముజ్జుత పర్యలు వంటివి సూచించు పొందుపరుస్తున్నారు. పరాలు పడిన తర్వాతే

ప్రణాళికలు

విత్తనాలు వేయడం, నేల తేమను కాపాడే పద్ధతులు పాటిస్తే పడం, సరైన సమయంలో ఎరువులు వినియోగించడం, తక్కువ నీటితో సాగు చేసే విధానాలు అమలు చేయడం వంటివి కాస్తీయం నూచనలను ప్రతి రైతుకు చేరవేసేలా వ్యవసాయ అధికారులు గ్రామాల వారిగా రైతులకు ప్రత్యక్షంగా అవగాహన కల్పిస్తున్నారు. ప్రధానంగా పరి సాగు చేస్తున్న రైతులు నారు నిర్వహణ, నాటి దూరం, ఎరువు వినియోగం, నీటి పారుదల పద్ధతులపై శాస్త్రవేత్తలు సూచించిన మార్గదర్శకాలను గత కొన్ని రోజులుగా అవగాహన కల్పించే ప్రతుల తయారీ చేస్తున్నారు. నారు వేయని రైతులు తక్కువ కాలువలో పండే రకాతుల పాటు, ప్రత్యామ్నాయ సాగు పద్ధతులపై దృష్టిసారించారు. ఇందులో భాగంగా నీటి లభ్యత తక్కువగా ఉండే ప్రాంతాల్లో పరిశీలించుకుంటున్న మొక్కజొన్న, సజ్జలు, రాగులు, కందులు, మినుములు, నవ్వులు, పొద్దుతీరుగునూ, అలసంబలు, కూరగాయల సాగునూ ప్రభుత్వం ప్రోత్సహిస్తోంది. తద్వారా వాతావరణ పరిస్థితులకు అనుగుణంగా పంటలను సాగుచేయవచ్చు.

అవేక రైతులకు మేలు చేస్తుంది అధికారులు సూచించారు. జన జుబిలేలో మొలక దశలో ఉన్న మొక్కజొన్న, పత్తి పంటలకు వచ్చే రెండువారాలు కీలకమని నిపుణులు చెబుతున్నారు. వరదాభావం కొనసాగితే నేల తేమను కాపాడేపంటలకులను నియంత్రించు, తేమ సందర్భాన వర్షాలు తప్పనిసరిగా చేపట్టాలని సూచించారు. మూడు దశల కార్యాచరణకు అనుగుణంగా అవసరమైన విత్తనాలు, ఎరువులపై ముందుగానే అవగాహన పూర్తి చేసి నిల్వలు సిద్ధం చేసిన ప్రభుత్వం వాటిని రైతు వేడిగా ఉన్న కార్డుల ద్వారా సరఫరా చేయడం జరిగింది. మార్కెట్, విత్తన సంస్థలు, జిల్లామంత్రాంగం సమన్వయంతో రైతులకు ఎలాంటి కొరత ఉండక వర్షాలు కొనసాగుతున్నాయి. అంతేకాకుండా రైతు సేవకు కార్యక్రమం ద్వారా ఎవరినీ ప్రభావించని నీటి యజమాన్యం, నేల పరిసరం, ప్రత్యామ్నాయ

శాలకు మార్గదర్శక పదకేవలం నన్నగ వక్తరాజ్యసమితి సర్వో ఎంపిక అనివార్యం స్పష్ట సైక్లటరీ జనరల్ కి ఏడాదిలో ముగ్గ కి వెలుగుతు రాజీయ కనారా వక్తరాజ్యసమితి వహించే అవకాశాల్లా రా అభ్యర్థనలు దోనాల్లా దోనాల్లాకూడా ముందు అందరూ అందరూ ఎంపిక దశం జరిగిం రాయమూర్తి రేసులోకి రే జనరల్ ఎంపికకు వ్యభిచార ముదలి నిర్వ పోలోలో గయూనా పోలోలో రోడ్స్కి బిర్లల్ ఎనిమిది మంది అభ్యర్థనలలో మేర వర్తకు ఉంం పోలోలో నిర్వహించారు. అన్నగ వక్తరాజ్యసమితి అమెకు ఎనిమిది అందకారాకరం వెలు అనంతరం అభ్యర్థకు వర్తకు అంబరిగన తొలి అనంతరం నిలిచిని రోడ్స్కి బిర్లల్ నిలిచిని రెండవగా ఎంపిక అయితే 15 మంది అభ్యర్థకులలో ఏ అభ్యర్థకులలో ఒకరిని రోడ్స్కి లాంచు. ది రోడ్స్కి లాంచు 8 కర ఓట్లు, 4 తరుఫుఓట్లు వర్తకులకన్న ఎంపిక అయితే 1 ఫర్ 8 లిలియం యూనాన్ వ్యవహారం నన్నగ పాస్బిల్లా ఈ రేసులో పోటీ అభ్యర్థకులలో ఒకరిని ఎంపిక అయితే ముందున్న అయితే ముగ్గ కనసం ఎం, వ్యతిరేక ఓట్లలో వర్తకుల శాతం సభ్యుల ఉంంవారం. గత

[illegible][illegible]

అంతరించే దిశగా వలస పులస చేప

“పైలు అమ్మకున్ననా పులన సినాలో” అనే సావెత
 ఒకప్పుడు గొర్రావల పాత్ర పులన అనే నందన్న
 తిని ప్రతిబింబించింది. తానో నేను మేల వలన అంతరించింది.
 జీవజాతుల జాబితాలో చేరో ప్రమాదాన్ని ఎదుర్కొంటోంది.
 ఒకప్పుడు గొర్రావలలో వందల సంఖ్యలో కనిపించిన ఈ
 అరవైన వలన చేప, జువ్వలు అరుదుగా లభించినవి. ఇది
 కేరలం ఒక చేప అంతరించే ప్రమాదం ముచ్చటే కాదు.
 గొర్రావల జీవవైవిధ్యం, వేరూ మత్స్యకార కుటుంబాల
 జీవసాధారం, తెలుగు ప్రజల ఆహార వానప్రస్థ ప్రపంగా
 కనుమధురంగా, గొప్ప సంతకం. దేశంలోనే అత్యంత జీవవైవిధ్య
 కలిగిన నదలలో గొర్రావల ఒకటి. వివిధ ఆద్యురాలు
 ప్రకారం ఈ గొర్రావల పరివాహక ప్రాంతంలో 100మైన్
 సాగిరి చేపల జాతులు నమోదువుతున్నాయి. వాటిలో పులన,
 జానకి ప్రత్యేక ప్రాధాన్యం ఉంది. గొర్రావల నదరలు, పులన
 చేపలు, తెలుగు ప్రజల ఆహార సంస్కృతి ఈ మూడింటికి
 వివిధరూపాలు అనుసంధానం ఉంది. ప్రతి ఏడాది జాబ్బి ఆగస్
 నెలలో గొర్రావల ఉప్పొంగుతుంటుంది, పులన చేప కోసం
 వందల గొర్రావల జిల్లాల ప్రజలు ఎంతో ఆకట్టుగా ఎదురు
 మూస్తారు. గత వేళ్ళుగా వాటి లభ్యత ప్రపంగా తగ్గిపోగా
 ఈ ఏడాది పన్నెత్తి నందం ఆదేశకసంధా మారింది.
 పులన అనేది సాధారణ మేల చేపకాదు. ఇది ప్రపంచవ్యా
 పంగా పాల్పొద్దా ప్రసిద్ధి చెందిన వలన చేప. బంగ్లాదేశ్‌లో
 దీనిని “ఇలిక్”, పశ్చిమ బెంగాల్‌లో “ఇలిక్”, ఒకసాలో
 “ఇలిక్”, మన ప్రాంతంలో నముద్రులలో ఉన్నప్పటికీ “వెలన”
 అనే పేరుతో ప్రసిద్ధించిన తర్వాత “పులనగా పిలుస్తారు”.
 ప్రపంచంలో అత్యధికంగా పాల్పొ
 లిస్తారు. ప్రపంచ పాల్పొ ఉత్పత్తిలో దాదాపు 80-86
 శాతం వాడు ఈ దేశానిది. ధారతదేశంలో చేపల బెంగాల్
 ఒకసా, ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో తీర ప్రాంతాలు ఈ వేళ్ళు ప్రధాన

నివాస ప్రాంతాలుగా ఉన్నాయి. పులస జీవిత వక్రం అత్యంత విశిష్టమైనది. నమ్మక బలాల్లో పెరిగిన విలస చేపలు సంకాశాత్మకత్రీ కోసం చేరితే, కోరిమీటల్లకకుంకుమ బంగారాభాతం నుంచి గోదావరి ముఖభాగం వరకు చేరు కుంటాయి. వనధ ప్రవాహాన్నే ఎదురుదుకా నదిలోకి ప్రవేశిస్తే నిగ్గుడు పెడతాయి. ఈ ప్రయాణంలో వాటి శరీరంలో జీవరసాయన మార్పులు చోటుచేసుకుంటాయి. నమ్మలం లోని తెల్లటి వెండివర్ణం ప్రకంగా గోధుమ, ఎరుపు రంగు లోకి మారుతుంది. ఈమార్పు వల్లే విలస పులసగాపాతం లోకి చేరుతుంది. సంకాశాత్మకత్రీ పూర్వాయన తర్వాత, బిల్లలతో తిరిగి నమ్మలంలోకి వెళ్తుంది. ఈ వలస ప్రయాణమే పులస ప్రత్యేకతకు, దాని రుచికి కారణమని మత్స్య శాస్త్రవేత్తలు పేర్కొంటున్నారు. అంధ్రప్రదేశ్ లోని భద్రాచలం, దశాశ్వరం, రాజమహేంద్రవరం, రూపానా, నరసాపురం, ధంతేశ్వర ప్రాంతాల్లో పెద్దఎత్తున లభించిన పులసలు నేడే అరుదుగా కనిపిస్తున్నాయి. ప్రస్తుతం మార్కెట్లో పులస పేరుతో విక్రయిస్తున్న చేపలే, చాలావరకు ఒకేజాతిలో ఉన్నవి. విలస చేపలే తిండి తీసుకున్నాన్ని మత్స్యకారులు చెబుతున్నారు. ఇటువంటి పరిస్థితిలో నిజజన్మ గోదావరి పులస చేప చాలా అరుదుగా దొరకడంతో ధరలుఅమాంతం పెరిగాయి.25 కేజీ అరుదువు ఉన్న పులస ధర రూ.10 వేల నుంచి రూ.25 వేల వరకు వరిగిన నంద్యాలపూడి కొన్ని స్థానా వేలం పాటలతో అంతకువే ఎక్కువ ధర కూడా నమోదుచేసి, ఈకారకరణ ఒకప్పుడు స్థాద్రుణ ప్రజలు కూడా కొనుగోలు చేసిన వస్తువు, నేడు కేవలం ధరకా కరణ అహారంగా మానిపోవడం విచారకరం. గోదావరి నదిలో పులసను సంఖ్యాతగ్గివేదానికి అతీత కారకాలున్నాయి. వాటిలో మొదటిది నమ్మధ ముఖభాగం వద్ద స్థానిక మేటలు పెంపొందించడం. దీనివల్ల గోదావరిలోకి చేపల

రుద్రరాజు శ్రీనివాసరాజు

విషవలపుతన్ను శుద్ధిచేయుని వ్యర్థాలు నదిలో కలుస్తున్నాయి. దీంతో నదిలో ఆక్సిజన్ స్థాయిలు తగ్గి అనేక జల
రహిత సేద్యకర ప్రమాదం ఏర్పడుతుంది. ఇబ్బందికే
స్పష్టమైన వేపల జాతులు గలనీటియం తగ్గిపోయాయి. వులన
కూడా ఈ కాలుష్యాన్ని తట్టుకోలేకపోతోంది. ఇక గోదావరి
పార్కులో విల్లదొంగలు విరిగిపోయిన ఆయనల సైకు కూడా
అనేక ప్రధాన కారణం. వర్తమానక ఆయనలకు పోలీసులదాన
అనేక ప్రాంతాల్లో రోడ్డులు వెరువులు ఏర్పాలు చేస్తున్నా
వాటిలో వినియోగించే యాంటీబయోటిక్స్, రసాయనాలు
తదిగి గోదావరిలో చేరి నీటి నాణ్యతను దెబ్బతీస్తున్నాయి.
ఈకాలుష్యం వులన గోదావరిలో ప్రతినెంచేదేమీ ప్రతి
కూడా వరిగిపోయిన స్పష్టమైంది. వాతావరణ మార్పులు

కూడా పులనపై తీవ్ర ప్రధానం చూపుతున్నాయి. గోదావరిలో నుముందు, దాని తీవ్రతతో హెచ్చుమార్పులు చేసినాయి. కొన్నిసంవత్సరాలలో వరలలో అలసంగులా రావడం వలనకొన్ని నదులను సందర్భాల్లో అతిపెక్కు కారణంగా అసాధారణ ప్రమాదాలు ఏర్పడడం వంటి కారణాలు చేత చేపల వలన చక్రం డెబ్బతుంటోందని. మత్స్య సింహుల అభిప్రాయం ప్రకారం సాధారణ వరద ప్రమాదాలలో గలంత 50-60 లీటర్ల మీటర్ల చేగంత ఎదురీగడల పులన, అత్యంత ఉప్పుతీమై ప్రమాదాన్ని అధిమించుకుంటే వెనుదిరిగి అతనూకూడా ఉంటుంది. అలాగే సంతాపేత్తుల్ని గుండలోనే విడదొక్కరావలెంతగా చేపల చేప సాగుతుంది. గుడ్డు పెట్టడానికి సరిపోతే ప్రవే చే చేపలను పెద్దపత్తున పట్టడం వల్ల తరుచుగీ తలతూ క్రమంగా తలలో పట్టడం. ప్రపంచంలోనే అనేకదేశాల జలాంలో చేపను చేపల చేపై సంతాపేత్తుల కొనకొనక సాగు స్థాయి నిషేధం అమలు చేస్తున్నారు. ముఖ్యంగా ప్రపంచంలో అత్యంత పాల్నా చేపల లభింవే బంగారపు చేత ఈ చేత అంతరించే హింకుడా ఉడదటానికి వదిపై వర్తలు చేపట్టడం. ముఖ్యంగా అలాగ్లప్రదేశాల్లో నిర్బంధ అవుతున్న చేపల వరం ప్రాజెక్టువన కూడా అత్యంత అరుదైన పులనల వ సమ ప్రధాన అటంకంగా మారుతుందికే కేంప్ అంటుంది. వర్షావరణం ముంత్రిత్వకాఖ గుర్తించింది. ఈ నమస్కర వరి ప్పాగూనైతే ఏర్పాలు చేయబడే సులభలే ఇబ్బందికే పెటెరింగ్ రిస్కుల్ ఇన్నిట్టాల్లో విలువైన సువనలను పెడింది.ఈ సువనల సువనలను మేరక ప్రాజెక్టువన గోదావరి సరిదరావల ప్రమాదం వ స్థాయిలో కూడా పులనల స్వేచ్ఛాగా తిరిగే మూడు చోట్ల ఫిషి ల్యాండ్ గిట్టను అమర్చడం జరిగింది. గేట్ల వలన సాధారణ నీటిమట్టం గుడ్డంగా ఉన్నా సాధారణంగా ఉన్నా, చీనపొంగా ఉన్నా ఈ చేప మునుపటి దిగుకుకు స్వేచ్ఛాగా రావేమీటే సాగుచేయడం అనుకలంగా

కంటదాయి. ద్వాన్యే అష్టగా ఉన్నప్పటికి పులనలు ఎగవ
జేర్చుతారటనీ అంటే ఇబ్బంది లేకుండా వెళ్లి సంతానోత్పత్తి
జరుపుకోవడానికి ఈ వ్యవస్థ చాలా సులభం. మొత్తం మీద
ప్రపంచంలోనే "ఒక చేప జాతి సహజ వలన ప్రవర్తనను
అధ్యయనం చేసి దాని స్వేచ్ఛకు విషయతం కల్పించకుండా
స్వీయస్వన్న ఏకైక ప్రాజెక్టు రోలంతులనీ వర్తావరణ నిపు
ణులు స్వచ్ఛందంగా చేశారు. చేపల సహజ సులభంగా ద్వాన్యే
కో ఉంచుకొని ఫిషి ల్యాబ్లలో నిర్మాణం చేపట్టడం ఎంతగా
అభివృద్ధిచేసియు. అయితే ఫిషి ల్యాబ్లలో ఒక్కటి మాత్రమే
దీనికి పరిపూర్ణంగా కాదు. సదాకీ జీవం ఇష్టమైన స్వచ్ఛన్న
ప్రవాహము. "దాని కోసం ముందుగా సముద్రం నుంచి
గోదావరిలోనికి చేపలు సురక్షితంగా చేరుకునే పరిస్థితులను
సూచా ప్రభుత్వం కల్పించారు. దానికి అత్యవసరంగా
సముద్ర ముఖద్వారంలో ఉండే పెనక మేలులను శాస్త్రీయం
గా తొలగించారు. పరీక్షమల వ్యర్థాలను పూర్తిగా శుద్ధిచేసి
తత్కాలే సదాకీ విడుదల చేసేలా కఠినపర్యవేక్షణ ఉండాలి
కాదు. రోయల్ సాగ్సు సేగును నియంత్రించారు. సంతానో
త్పత్తి కాలంలో పువన పేగున్న తాత్కాలిక నీడపం దివిది
మత్స్యకారులకు ప్రత్యామ్నాయం ఉపాధి కల్పించారు. పులన
సంరక్షణను ప్రజా ఉద్యమంగా మార్చి స్థానిక మత్స్యకారు
లను భాగస్వాములుగా చేయాలి. దానిద్వారా పులన
జనాభాన్నా ప్రతి ఏపాది శాస్త్రీయ సర్వే నిర్వహించి ప్రజలకు
నివేదికలు విడుదలచేయడం వంటి చర్యలు చిత్రకల్పిత
అమలు చేయాలి. ఒకసారి అంతంబిహోయను జీవశాస్త్రిని
జీవవైవిధ్యాన్ని తిరిగి తీసుకువచ్చడం దానివే అసాధ్యం.
అందువలన పులనను కాపాడుకోవడం అంటే కేవలం ఒక
చేప జాతిని రక్షించడం మాత్రమే కాదు, దానివారి సదా
సంస్కృతిని, జీవవైవిధ్యాన్ని, ప్రకృతి సమతుల్యతను,
భౌతికతను పాటగ్గును కాపాడుకోవడమే అవుతుంది. ●

